

2. Vzdělání a vzdělávání

Data o vzdělanosti jsou zjišťována v rámci Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS) prováděného Českým statistickým úřadem (ČSÚ) a jejich výstupem je publikace Trh práce v ČR. Všechna data o vzdělávání jsou převzata z Ministerstva školství, mládeže a tělesné výchovy.

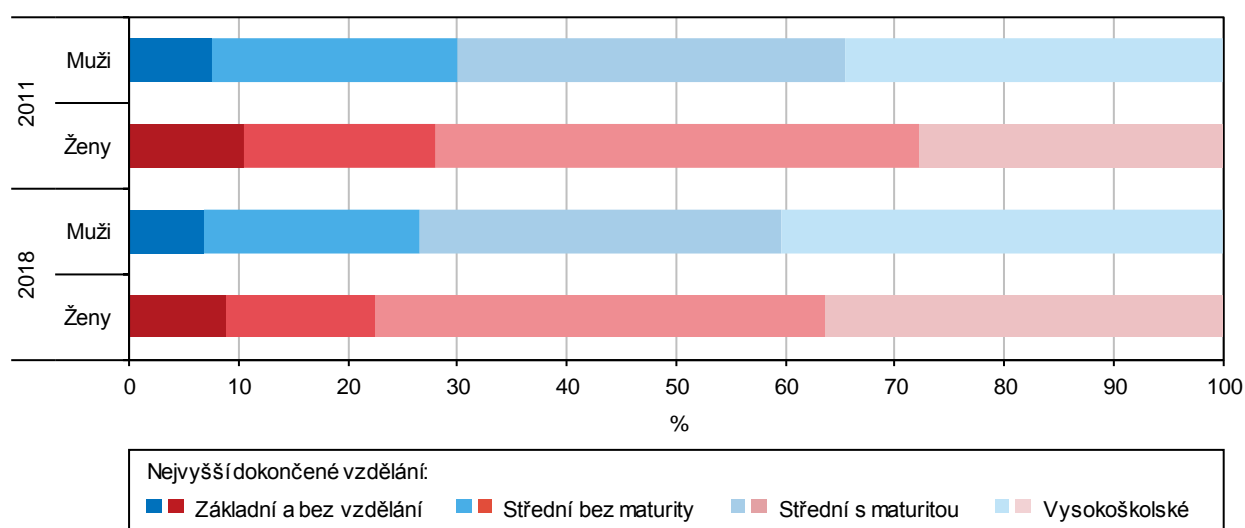
Podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS) v roce 2018 byl v hl. m. Praze větší podíl mužů i žen s vyšším ukončeným vzděláním, než tomu bylo v průměru za ČR. Počet dětí v mateřských školách se oproti minulým letům zvýšil. Podíl dívek na základních školách v Praze odpovídal průměru za celou ČR. Podle druhu středního vzdělávání byl v hl. m. Praze nejvyšší podíl dívek na gymnáziích. Podíl žen na celkovém počtu vysokoškolských studentů se státním občanstvím ČR podle místa trvalého bydliště byl v hl. m. Praze podprůměrný v rámci ČR.

Vzdělanost podle nejvyššího stupně ukončeného vzdělání

Vzdělanost obyvatel lze posuzovat na základě výsledků VŠPS, které probíhá každoročně. Výsledky šetření jsou mezinárodně srovnatelné. V roce 2018 bylo u mužů v hl. m. Praze zastoupeno nejvíce osob s vysokoškolským vzděláním (40,4 % z celkového počtu mužů 15letých a starších), muži s úplným středním vzděláním tvořili 33,1 % mužské populace ve věku 15 a více let a byli jejich druhou nejpočetnější skupinou. Ukončenou střední školu bez maturity mělo 19,6 % mužů ve věku 15 a více let. Ženy v hl. m. Praze měly v roce 2018 nejčastěji střední vzdělání s maturitou (41,0 %), následované vysokoškolským vzděláním (36,4 %). Střední školu bez maturity dokončilo 13,8 % žen.

Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle pohlaví a vzdělání v Praze

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

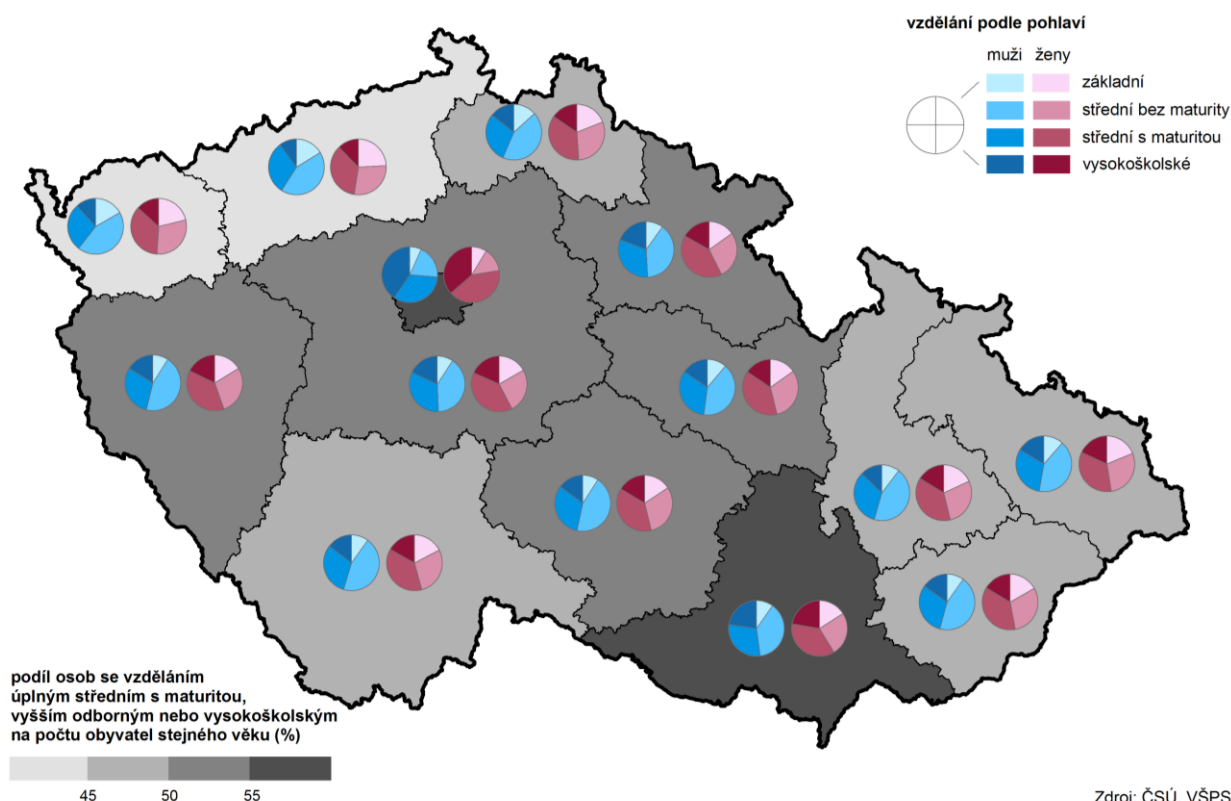
U mužů ve věku 15 a více let v hl. m. Praze došlo mezi lety 2011–2018 ke zvýšení podílu mužů s vysokoškolským vzděláním o 5,9 p. b., naopak k úbytku podílu mužů došlo u středního vzdělání s maturitou (–2,4 p. b.), u středního vzdělání bez maturity (–2,8 p. b.) i u základního vzdělání a bez vzdělání (–0,7 p. b.). Stejně tak u žen se zvýšil podíl vysokoškolaček (8,7 p. b.), a poklesl podíl středoškolaček s maturitou (–3,3 p. b.), středoškolaček bez maturity (–3,7 p. b.), a žen se základní školou nebo bez vzdělání (–1,8 p. b.). U obou pohlaví tak můžeme pozorovat postupný posun k vyšší úrovni vzdělání, přičemž u žen je o něco rychlejší než u mužů.

V průměru za celou republiku měli v roce 2018 muži ve věku 15 a více let nejčastěji střední vzdělání bez maturity (39,2 %), po nich následovali absolventi středních škol s maturitou (31,1 %) a osoby s vysokoškolským vzděláním (19,1 %). Muži se základním vzděláním tvořili v průměru pouze 10,5 %. Ženy ve věku 15 a více let

v roce 2018 v průměru za Českou republiku dosahovaly nejčastěji středního vzdělání s maturitou (37,5 %), po nich následovaly absolventky středních škol bez maturity (26,2 %) a ženy s vysokoškolským vzděláním (19,6 %). Ženy se základním vzděláním tvořily v průměru pouze 16,6 %.

V mezikrajském srovnání v roce 2018 byl u mužů ve věku 15 a více let nejvyšší podíl osob s vysokoškolským vzděláním v krajích hl. m. Praha (40,4 %), Jihomoravském (22,8 %) a Královéhradeckém (19,1 %). Naopak nejnižší podíl vysokoškolsky vzdělaných mužů byl v krajích Ústeckém (10,2 %), Karlovarském (11,5 %) a Olomouckém (12,8 %). Nejvyšší podíl vysokoškolsky vzdělaných žen byl v Praze (36,4 %), a v Jihomoravském (22,3 %) a Středočeském (18,4 %) kraji. Naopak nejnižší podíl vysokoškolaček byl v krajích Ústeckém (12,2 %), Karlovarském (13,3 %) a Libereckém (15,3 %).

Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle pohlaví a vzdělání a krajů v roce 2018

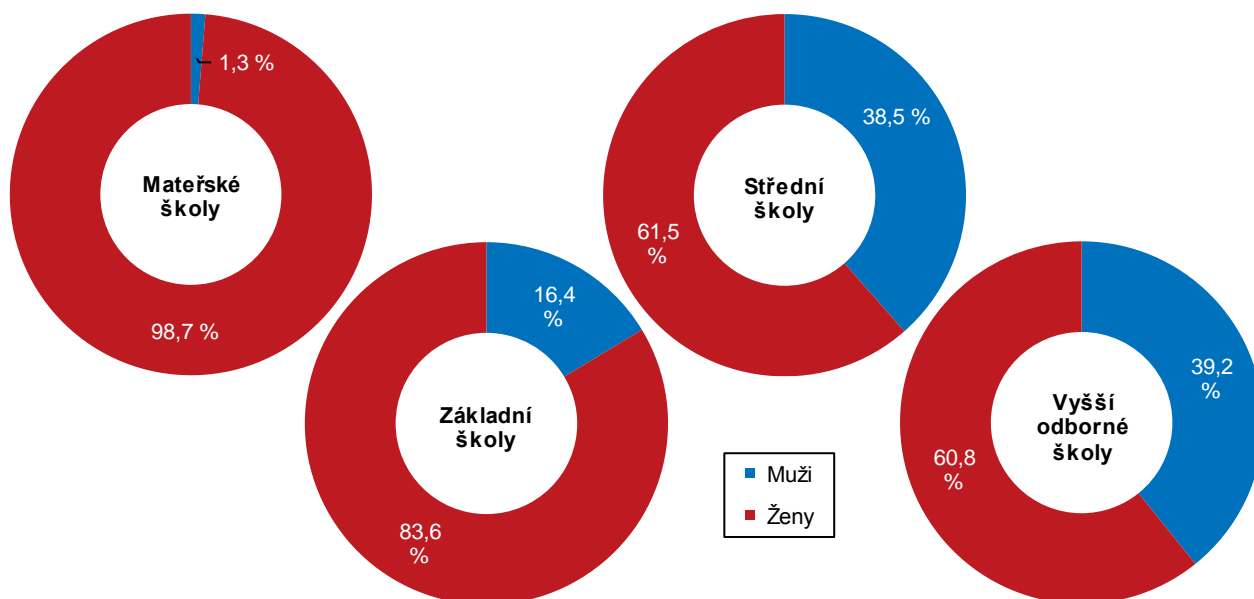

Mateřské, základní a střední školy

Ve školním roce 2018/19 chodilo do mateřských škol v Praze 43,3 tis. dětí, z toho bylo 47,7 % dívek. Počet dětí v mateřských školách se od školního roku 2011/12 zvýšil o 16,7 %. Podíl dívek na celkovém počtu dětí klesl od školního roku 2011/12 z 48,0 % o 0,3 %. V mezikrajském srovnání ve školním roce 2018/19 neexistovaly významnější rozdíly mezi kraji v podílu dívek na celkovém počtu dětí v mateřských školách, průměr za celou ČR byl 48,0 %. Ve školním roce 2018/2019 vyučovalo v pražských mateřských školách z celkového počtu 3 746 učitelů (v přepočtu na plně zaměstnané) 3 698 žen, což představovalo 98,7% podíl.

Učitelé podle pohlaví a druhu školy v Praze ve školním roce 2018/19

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Počet žáků základních škol v Praze ve školním roce 2018/19 činil 105,9 tis., z toho bylo 48,5 % dívek. Oproti roku 2011/12, kdy do základních škol docházelo 76,2 tis. žáků, se počet žáků zvýšil o 39,0 %. Podíl dívek na celkovém počtu žáků se od školního roku 2011/12 nepatrně zvýšil a to ze 48,4 % o 0,1 p. b. Ve srovnání s ostatními kraji ve školním roce 2018/19 byl v hl. m. Praze druhý nejvyšší počet žáků základních škol, a to po kraji Středočeském (129,5 tis. žáků). V mezikrajském srovnání byl podíl dívek na základních školách v hl. m. Praze ve školním roce 2018/19 šestý nejnižší a odpovídal průměru pro ČR (48,5 %).

Základní školy v Praze

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Žáci celkem	76 189	79 310	83 241	88 184	93 298	98 126	102 077	105 887
z toho dívky (%)	48,4	48,6	48,6	48,6	48,6	48,5	48,4	48,5
Žáci, kteří ukončili povinnou školní docházku na ZŠ	6 561	6 600	6 756	6 932	7 394	7 467	7 632	.
z toho dívky (%)	47,0	46,8	47,1	48,0	47,5	48,1	47,2	.
Žáci, kteří přešli do středních škol ¹⁾	1 780	1 842	1 827	1 914	1 990	2 100	2 047	.
z toho dívky (%)	51,0	52,0	52,2	52,1	54,7	54,9	51,2	.
Učitelé²⁾	5 364	5 439	5 609	5 868	6 141	6 400	6 655	6 965
z toho ženy (%)	85,5	85,5	85,2	85,5	85,0	85,3	84,3	83,6

¹⁾ v plnění povinné školní docházky pokračují v nižších ročnících oborů víceletých gymnázií a oboru tanec 8letých konzervatoří

²⁾ přepočtení na plně zaměstnané

Počet žáků základních škol, kteří přešli do středních škol a dále pokračovali v plnění povinné školní docházky v nižších ročnících oborů víceletých gymnázií a oboru tanec 8letých konzervatoří, v Praze ve školním roce 2017/18 činil 2,0 tis., z toho bylo 51,2 % dívek. Podíl dívek, které přešly ze základních do středních škol a pokračovaly tak dále v plnění povinné školní docházky byl vyšší v porovnání s podílem dívek na základních školách.

Ve školním roce 2018/2019 vyučovalo v Praze v základních školách z celkového počtu 6 965 učitelů (v přepočtu na plně zaměstnané) 5 825 žen, což představovalo 83,6 % všech učitelů. Podíl žen na celkovém počtu učitelů v základních školách tak byl nižší než v mateřských školách.

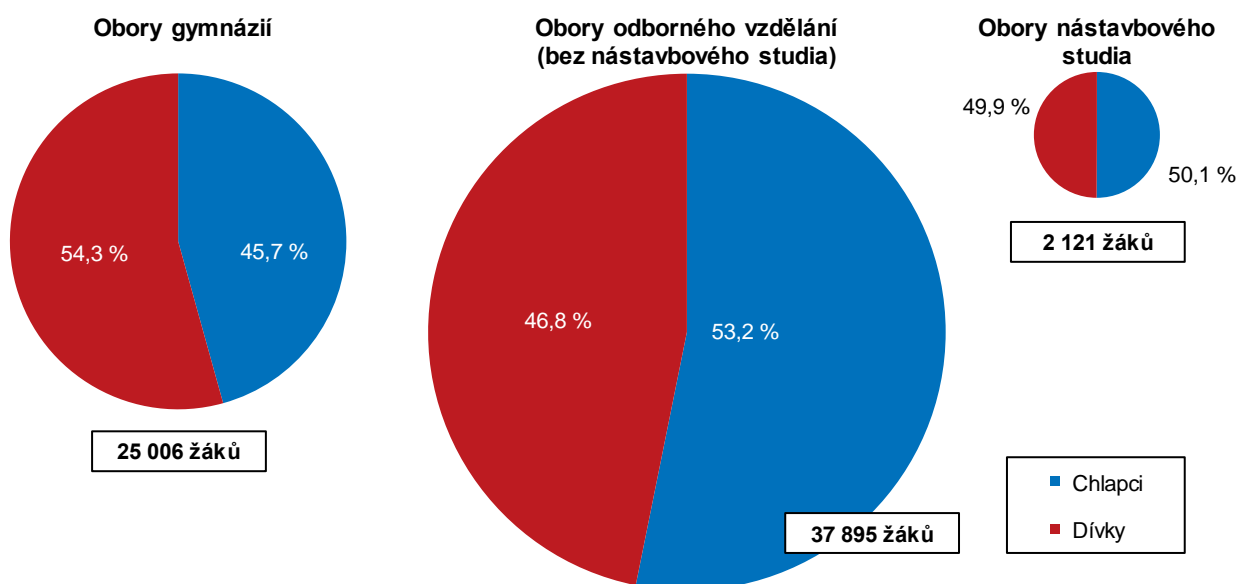
Ve školním roce 2018/19 studovalo na středních školách v Praze 65,0 tis. studentů, z nichž 49,8 % tvořily dívky. Oproti roku 2011/12 počet pražských studentů poklesl z 67,2 tis., což představovalo v relativním vyjádření pokles o 3,3 %. Naopak podíl dívek na celkovém počtu žáků vzrostl o 0,3 p. b. z hodnoty 49,5 % ve školním roce 2011/12. Ve srovnání s ostatními kraji byl ve školním roce 2018/19 nejvyšší počet žáků středních škol v Praze. I podíl dívek na středních školách byl v Praze nadprůměrný (průměr ČR 49,5 %) oproti ostatním krajům. Praha mezi nimi obsadila čtvrté místo.

Počet absolventů středních škol v Praze činil ve školním roce 2017/18 téměř 10,7 tisíc. Z toho 49,1 % představovaly dívky. Oproti školnímu roku 2011/12, kdy počet absolventů činil 13,1 tis., se jejich počet snížil o 26,9 %. Podíl dívek na celkovém počtu absolventů se od školního roku 2011/12 snížil z 50,5 % o 1,4 p. b. Ve školním roce 2017/18 byl ve srovnání s ostatními kraji nejvyšší počet absolventů v hl. m. Praze. I podíl dívek patřil k těm vyšším (5. místo mezi kraji) a nadprůměrným (průměr ČR 48,6 %).

Podle oborů vzdělání můžeme rozčlenit jednotlivé druhy vzdělávání. Obory gymnázií poskytují střední vzdělávání s maturitní zkouškou (všeobecné). To ve školním roce 2018/19 v Praze navštěvovalo 25,0 tis. studentů, z nichž studentek bylo 54,3 %. Nejnavštěvovanější jsou obory odborného vzdělávání (bez nástavbového studia), které poskytují střední vzdělávání, dále střední vzdělávání s výučním listem a střední vzdělávání s maturitní zkouškou odborné. Ve školním roce 2018/19 je v Praze studovalo 37,9 tis., z toho studentek bylo 46,8 %. Nejvíce studentů docházelo do středního odborného vzdělávání s maturitou (vč. zkráceného studia), a to 29,1 tis. studentů, z čehož bylo 50,3 % studentek. Střední vzdělávání ukončené výučním listem (vč. zkráceného studia) navštěvovalo 8,4 tis. studentů, s podílem studentek 34,7 %. Nejmenší skupinu tvořili studenti středního vzdělávání, kterých bylo 0,4 tis., přičemž studentek z nich bylo 51,0 %. Obory nástavbového studia, studovalo 2,1 tis. studentů, a téměř polovinu z nich tvořily dívky.

Žáci středních škol podle pohlaví a oboru vzdělání v Praze ve školním roce 2018/19

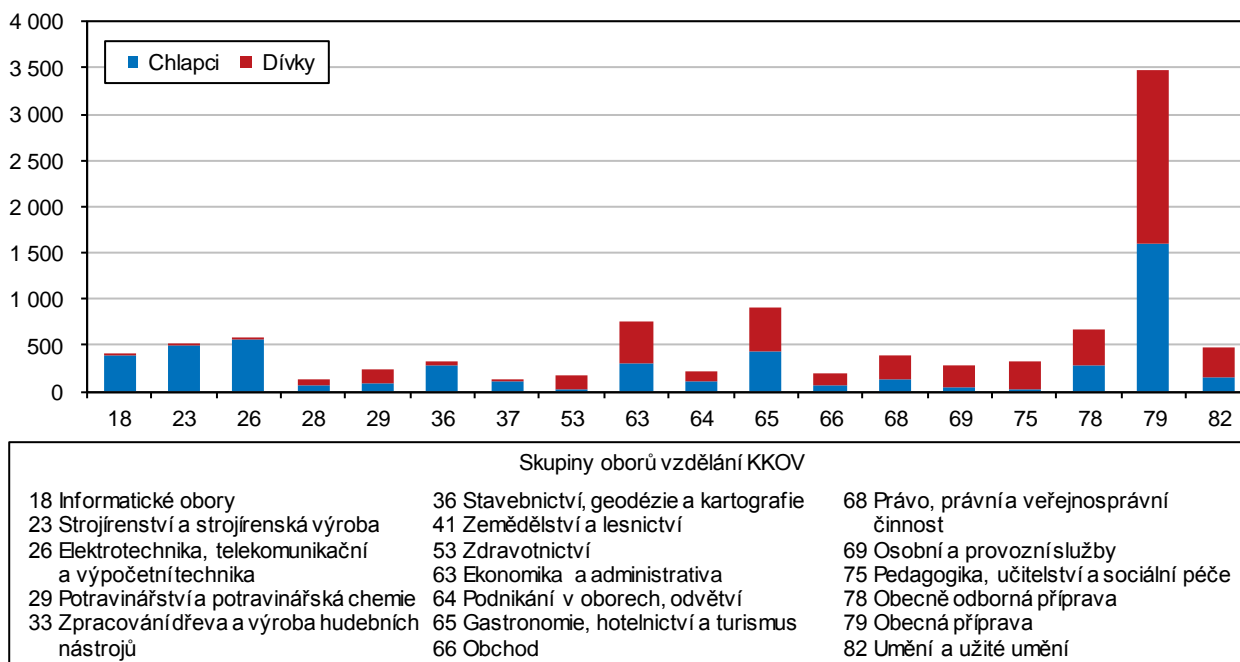
Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Nejvyšší podíl absolventek středních škol ve skupinách oborů vzdělání KKOVS s více než 100 absolventy ve školním roce 2017/18 byl v pedagogice, učitelství a sociální péči (95,1 %), zdravotnictví (90,9 %), a osobních a provozních službách (83,1 %). Naopak, nejnižší podíl dívek na celkovém počtu absolventů byl v oborech polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie (51,2 %), obecná příprava (54,0 %), obecně odborná příprava (56,2 %).

Absolventi středních škol podle pohlaví a vybraných skupin oborů vzdělání v Praze ve školním roce 2017/18

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Ve školním roce 2018/2019 vyučovalo v pražských středních školách 3 623 žen z celkového počtu 5 892 učitelů (v přepočtu na plně zaměstnané), což představovalo 61,5 % všech učitelů. Podíl žen na celkovém počtu učitelů ve středních školách tak byl nižší než v základních a mateřských školách.

Střední školy v Praze

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Žáci celkem	67 213	64 389	62 309	61 189	61 598	63 262	64 060	65 022
z toho dívky (%)	49,5	49,6	49,4	49,4	49,7	49,7	49,9	49,8
Podíl dívek na počtu žáků podle druhu vzdělávání (%)								
střední vzdělávání	54,1	54,3	55,9	53,8	51,8	53,5	53,6	51,0
střední vzdělávání s výučním listem ¹⁾	35,0	34,9	35,0	35,4	36,7	35,6	34,7	34,7
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (všeobecné)	53,9	53,5	53,5	53,3	53,4	53,9	54,3	54,3
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (odborné) ¹⁾	50,7	51,1	50,6	50,3	50,4	50,3	50,6	50,3
nástavbové studium	44,4	46,1	45,3	46,8	46,5	48,1	48,6	49,9
Absolventi	13 100	12 336	11 350	10 778	10 155	10 481	10 697	.
z toho dívky (%)	50,5	51,1	51,1	49,5	50,5	51,3	49,1	.
Učitelé²⁾	5 918	5 776	5 654	5 584	5 638	5 652	5 720	5 892
z toho ženy (%)	62,5	63,2	63,0	63,2	62,5	61,9	61,8	61,5

¹⁾ včetně zkráceného studia

²⁾ přepočtení na plně zaměstnané

Vyšší odborné a vysoké školy

Počet studentů vyšších odborných škol v Praze ve školním roce 2018/19 činil 4,9 tis., z toho bylo 71,1 % dívek. Oproti roku 2011/12, kdy ve vyšších odborných školách studovalo celkem 6,4 tis. studentů, jejich počet klesl o 22,9 %. Podíl dívek se při tom zvýšil z 68,5 % o 2,6 p. b. Ve srovnání s ostatními kraji ve školním roce

2018/19 byl v hl. m. Praze nejvyšší počet studentů vyšších odborných škol. Podíl dívek na vyšších odborných školách v hl. m. Praze ve školním roce 2018/19 byl v mezikrajském srovnání pátý nejnižší a byl nižší než průměr pro ČR (73,0 %).

Počet absolventů vyšších odborných škol v Praze ve školním roce 2017/18 činil 1,1 tis. Oproti školnímu roku 2011/12, kdy počet absolventů činil 1,4 tis., se jejich počet snížil o 20,0 %. Podíl dívek na celkovém počtu absolventů se od školního roku 2011/12 snížil ze 79,8 % o 5,3 % na současných 74,4 %. Obdobně jako u středoškolských absolventů byl i počet absolventů vyšších odborných škol v hl. m. Praze ve školním roce 2017/18 nejvyšší ze všech krajů. Naopak podíl absolventek byl v mezikrajském srovnání pátý nejnižší a byl pod průměrem Česka (77,0 %).

Nejvyšší podíl žen na celkovém počtu absolventů vyšších odborných škol v oborech vzdělání KKOV ve školním roce 2017/18 byl v pedagogice, učitelství a sociální péči (95,5 %), speciálních a interdisciplinárních oborech (87,5 %), a ekonomice a administrativě (85,7 %). Naopak, nejnižší podíl žen na celkovém počtu absolventů byl v oborech strojírenství a strojírenská výroba (žádná absolventka), elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (5,9 %), doprava a spoje (9,1 %).

V pražských vyšších odborných školách vyučovalo ve školním roce 2018/2019 z celkového počtu 411 učitelů 250 žen, což představovalo 60,8 % všech učitelů. Podíl učitelek ve vyšších odborných školách tak byl obdobný jako ve středních školách.

Vyšší odborné školy v Praze

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

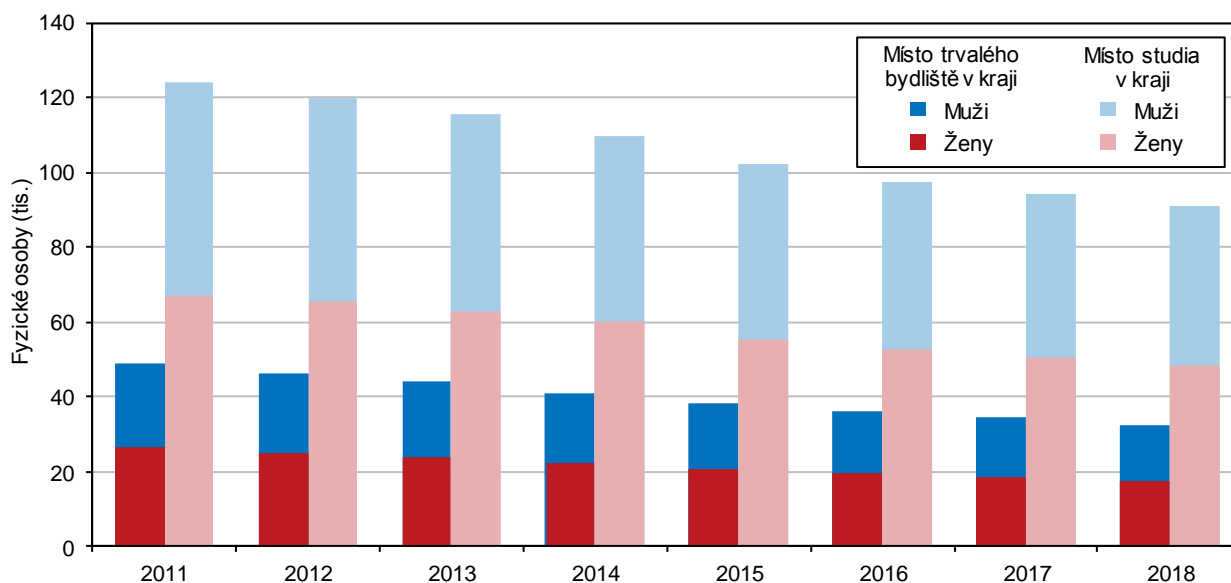
	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Studenti celkem	6 411	6 296	6 302	6 281	6 041	5 644	5 151	4 945
z toho ženy (%)	68,5	68,6	68,5	69,8	70,1	70,3	71,2	71,1
Absolventi	1 363	1 320	1 248	1 240	1 343	1 071	1 091	.
z toho ženy (%)	74,7	74,4	69,5	70,6	73,5	72,9	74,4	.
Podíl žen na absolventech vybraných skupin oborů vzdělání KKOV (%)								
39 speciální a interdisciplinární obory	73,7	85,0	70,0	84,2	81,3	88,9	87,5	.
53 zdravotnictví	77,1	89,1	79,1	82,8	87,8	85,9	84,6	.
63 ekonomika a administrativa	77,9	80,8	83,1	84,3	82,8	87,1	85,7	.
65 gastronomie, hotelnictví a turismus	86,4	83,9	75,6	90,2	76,8	57,1	83,9	.
75 pedagogika, učitelství a sociální péče	93,8	95,4	92,4	95,5	94,7	94,1	95,5	.
Učitelé¹⁾	508	499	452	447	456	430	433	411
z toho ženy (%)	59,1	60,0	58,4	60,2	59,9	59,6	57,9	60,8

¹⁾ přepočtení na plně zaměstnané

Počet studentů vysokých škol se státním občanstvím ČR a s místem trvalého bydliště v hl. m. Praze v akademickém roce 2018/19 činil 32,5 tis., z toho bylo 53,3 % žen. Oproti roku 2011/12, kdy studovalo vysokou školu 49,0 tis. studentů, jejich počet klesl o 33,7 %. Snížil se podíl žen z 53,9 % o 0,6 p. b. Ve srovnání s ostatními kraji byl i na vysokých školách ve školním roce 2018/19 počet studentů nejvyšší v hl. m. Praze. Dále bylo nejvíce studentů s trvalým bydlištěm v krajích Moravskoslezském (30,0 tis.) a Středočeském (29,2 tis.). Naopak podíl žen na vysokých školách byl v mezikrajském srovnání nejnižší v hl. m. Praze a byl tedy nižší, než republikový průměr (56,5 %).

Studenti veřejných a soukromých vysokých škol se státním občanstvím ČR podle pohlaví v Praze

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Absolventů se státním občanstvím ČR a s místem trvalého bydliště v hl. m. Praze, kteří úspěšně ukončili studium na vysoké škole v akademickém roce 2018/19, bylo 7,7 tis., z čehož 57,7 % tvořily ženy. Oproti školnímu roku 2011/12, kdy celkový počet absolventů činil 12,0 tis., se jejich počet snížil o 35,2 %. Stejně tak se snížil i podíl žen z 63,8 % o 6,1 p. b. Ve srovnání s ostatními kraji byl nejvyšší počet absolventů na vysokých školách v akademickém roce 2018/19 v hl. m. Praze. Dále bylo nejvíce absolventů s trvalým bydlištěm v krajích Moravskoslezském (7,5 tis.) a Středočeském (7,0 tis.). Naopak podíl absolventek vysokých škol byl v mezikrajském srovnání nejnižší v hl. m. Praze, a zároveň byl i pod průměrem Česka (60,3 %).

Veřejné a soukromé vysoké školy v Praze – studenti a absolventi státního občanství ČR¹⁾

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Studenti se státním občanstvím ČR	49 046	46 295	43 956	40 889	38 346	36 066	34 336	32 531
v tom podle typu studijního programu								
bakalářský	28 714	26 735	24 991	22 701	21 211	19 560	18 678	17 999
magisterský	4 040	3 538	3 349	3 222	3 072	2 968	2 962	2 928
magisterský navazující	12 100	12 029	11 635	11 163	10 383	9 923	9 248	8 383
doktorský	4 866	4 563	4 449	4 251	4 098	3 973	3 776	3 516
v tom podle formy studia								
prezenční	33 825	32 590	31 448	29 313	27 579	25 654	24 506	23 541
distanční a kombinované	15 722	14 131	12 892	11 948	11 103	10 716	10 093	9 233
Absolventi se státním občanstvím ČR	11 961	11 849	11 114	10 456	9 510	9 082	8 275	7 749
	z toho ženy (%)							
Studentky se státním občanstvím ČR	53,9	54,1	53,9	54,1	53,9	53,8	53,6	53,3
v tom podle typu studijního programu								
bakalářský	53,0	53,2	53,2	53,4	53,4	52,9	52,9	52,8
magisterský	61,3	60,1	59,0	58,7	59,0	58,5	56,6	56,3
magisterský navazující	56,8	56,8	56,6	57,0	56,5	56,8	56,9	56,2
doktorský	46,1	47,1	47,4	47,0	46,2	46,7	47,2	46,6
v tom podle formy studia								
prezenční	53,1	53,1	53,2	53,6	53,5	53,3	52,8	52,6
distanční a kombinované	55,9	56,6	55,9	55,7	55,3	55,1	55,7	55,3
Absolventky se státním občanstvím ČR	58,6	58,9	59,0	59,9	58,4	58,9	58,4	57,7

¹⁾ s místem trvalého bydliště v kraji; ve fyzických osobách, tj. každý je uveden jen jednou, celkový počet tak nemusí souhlasit se součty za jednotlivé typy studijních programů nebo formy studia

Ve složení studentů se státním občanstvím ČR a s místem trvalého bydliště v hl. m. Praze v akademickém roce 2018/19 převažovali studenti bakalářského studia, kterých bylo 18,0 tis., z nichž studentky tvořily 52,8 %. Magisterský stupeň studovalo 2,9 tis. studentů, z toho podíl studentek byl 56,3 %. Navazující magisterský stupeň studovalo 8,4 tis. studentů, z toho studentek bylo 56,2 %. Na doktorském studiu bylo 3,5 tisíce studentů, z toho podíl studentek byl 46,6 %. Počet studentů se státním občanstvím ČR a s místem trvalého bydliště v hl. m. Praze se v posledních letech proměnil. Ve všech typech studijního programu studovalo v akademickém roce 2018/19 méně studentů než tomu bylo v roce 2011/12. Podíl žen na celkovém počtu studentů se mezi lety 2011/12 a 2018/19 výrazněji změnil pouze u magisterského programu, u kterého došlo k poklesu podílu z 61,3 % na 56,3 %. U zbylých typů studijních programů byly změny v podílu žen nepatrné.

Nejvyšší podíl žen na celkovém počtu absolventů vysokých škol v oborech vzdělání CZ-ISCED-F 2013 v akademickém roce 2018/19 byl ve vzdělávání a výchově (81,5 %), zdravotní a sociální péči, péči o příznivé životní podmínky (79,3 %), a v zemědělství, lesnictví, rybářství a veterinářství (75,0 %). Naopak, nejnižší podíl žen na celkovém počtu absolventů byl v oborech informační a komunikační technologie (14,3 %), technika, výroba a stavebnictví (36,6 %), a v oboru služby (50,4 %).

Absolventi se státním občanstvím ČR veřejných a soukromých vysokých škol podle pohlaví a oborů vzdělání s trvalým bydlištěm v Praze v roce 2018

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

